

Krisplan

Vuxenutbildningen
och
Yrkehögskolan
i Eslöv

Reviderad 2023-07-18

Innehåll

Krisledningsgruppen	4
Kontaktuppgifter krisledningsgruppen	5
Kommunens krisledningsplan – utdrag.....	6
Viktiga telefonnummer	7
Om olyckan är framme och du är på plats	8
Om brand utbryter.....	9
Vid utrymning.....	9
Exempel på checklista för Krisgrupp vid allvarlig händelse	10
Strategi	10
Dag 1:.....	10
Dag 2:.....	10
Inom första veckan:.....	11
Inom 14 dagar:	11
Inom 3-5 veckor:.....	11
Inom 6 månader:	11
Årsdagar – planera för minneshögtid.....	11
Uppgifter i samband med resor	12
Anvisning för resor – Vuxenutbildningen	13
Olycka med personskador/dödsfall i samband med studieresa.....	14
Svår olycka med personskador/dödsfall under skoltid	16
Dödsfall bland skolans studenter (olycka/sjukdom utanför skoltid).....	18
Dödsfall, bland skolans studenter, orsakat av våldsgärning	19
Dödsfall bland skolans personal	20
Krisreaktioner.....	21
CHOCKFASEN.....	21
REAKTIONSFASEN	22
KROPPSLIGA REAKTIONER VID KRISER	23
Rutiner vid flaggning på halv stång och PM landssorg	24
Krislådan – Vuxenutbildningen i Eslöv	25
En sång om frihet.....	27
Förslag på litteratur som kan ge tröst vid personliga kriser.....	28
Poesi:.....	28
Prosa:.....	29
Facklitteratur:	30
ERFARENHETER.....	31
Fd studerande avlider.....	31

Olyckstillbud/olycka utanför skoltid.....	31
Tsunamikatastrofen.....	31
Handlingsplan för att förebygga och hantera situationer med våld, hot om våld och trakasserier inom Vuxenutbildningsenheten	32
Förebyggande åtgärder.....	32
Huvudregel om du blir vittne till en hot- eller våldssituation:.....	32
Aktiva åtgärder i anslutning till akut hot- eller våldshändelse.....	32
Uppföljning	33
Kontaktperson för handlingsplanen, dess innehåll tillämpning	33
Revidering	33

Krisledningsgruppen Vux

Befattning	Namn	Tel arbete	Mobil	Tel bostad
Rektor Vuxenutbildningen och Yrkehögskolan	Kristina Buhre	0413-623 12	072-242 62 15 (arb)	070-354 50 29(priv)
Biträdande rektor	Eva Jönsson	0413-627 98	072-354 25 93	070-296 57 59
Ekonomiassistent	Lina Olsson	0413-625 12	0703-71 36 17 (priv)	
Assistent, löpare	Tess Pallin	0413-62397		
Assistent, löpare	Anette Jaha	0413-62111	073-226 00 55	
Skyddsombud	Carl-Axel Löfqvist	073 049 80 03	073 049 80 03	
Skyddsombud	Samaneh Aminipour	0731 - 51 70 49	0731 - 51 70 49	
Institutionstekniker	Olof Lindkvist	0413-621 70		
Vårdlärare	Karin Lindberg Bergqvist	073-091 09 46	073-091 09 46	
Studie- och yrkesvägledare	Petra Bäck	0413-625 14		

Resursperson	Tel arbete	Mobil	Tel bostad
Förvaltningschef	Jörgen Larsson	0413-62558	073-091 25 58
Avdelningschef	Edward Jensinger	0413-623 88	0708-76 67 63

Kontaktperson, CE-gymnaset	Tel arbete	Mobil	Tel bostad
Rektor	Eva Östberg		072-986 433 0
Kurator, löpare	Camilla Stoltenberg	0413-622 25	070-568 22 25

När meddelande når skolan, om att en olycka hänt, samlas krisledningsgruppen omgående. Samling i Carl Engström-skolan Hus A, styrhytten, vån 2.

Frågor som ska klargöras:

- Vad har hänt och var?
- Vilka är inblandade?
- Har några skadats, omkommit? Vilka?
- Var har de transporterats?
- Vem är informationsansvarig på olycksplatsen?
- Vem är informationsansvarig när det gäller press, radio, TV?

Krisledningsgruppens uppgift är att snabbt kunna organisera sig och fungera rationellt vid svåra olyckshändelser. Krisledningsgruppen skall då kunna samla in och lämna riktig information samt stödja elever, personal och anhöriga.

Kontaktuppgifter krisledningsgruppen vux

Deltagare	Tel (arb)	Mobil	E-post (arb)
Kristina Buhre (Rektor)	0413-623 12	0722-42 62 15	kristina.buhre@eslov.se
Eva Jönsson (bitr. Rektor)	0413-627 98	0702-96 57 59 (priv)	eva.jonsson@eslov.se
Lina Olsson	0413-625 12	0703-71 36 17 (priv)	lina.olsson@eslov.se
Anette Jaha	0413-62111	073-226 00 55	anette.jaha@eslov.se
Tess Pallin	0413-62397		tess.pallin@eslov.se
Carl-Axel Löfqvist	073 049 80 03		carl.lofqvist@eslov.se
Samaneh Aminipour	073-150 70 49		samaneh.aminipour@eslov.se
Petra Bäck	0413-625 14		petra.back@eslov.se
Karin Lindberg Bergqvist	073-091 09 46		karin.bergqvist@eslov.se
Olof Lindkvist	0413-621 70		olof.lindkvist@eslov.se

Förvaltningschef	Jörgen Larsson	0413-62558	073-091 25 58	
Avdelningschef	Edward Jensinger	0413-623 88	0708-76 67 63	

OBS! ETT EX KOPIERAS OCH TAS MED HEM!

Kommunens krisledningsplan – utdrag

(antagen av Kommunstyrelsens arbetsutskott den 6 september 2009)

Kommunens krisledningsplan syftar till att minska konsekvenserna av inträffad händelse för dem som vistas i Eslövs kommun, att säkerställa driften av den kommunala verksamheten samt att ge alla medborgare och andra aktörer tillräckligt med kunskap för att kunna fatta egna beslut.

Nivåer	Typ av händelse	Definition	Ansvar
Nivå 4	Extra ordinär händelse	En händelse definieras som extraordinär om den avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner samt kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting. Det är krisledningsnämndens ordförande som beslutar om en händelse ska klassificeras som en extraordinär händelse.	Krisledningsnämnden med stöd av kommundirektören och kommunens krisstab.
Nivå 3	Extraordinär händelse	En mycket allvarlig händelse är en inträffad eller trolig händelse som medför att en kommun eller delar av den inte kan bedriva sin verksamhet som vanligt. Händelsen är inte av den digniteten att den klassificeras som en extraordinär händelse, men den är för omfattande för att den ordinarie organisationen ensam ska kunna hantera den.	Berörd förvaltningschef leder och ansvarar för krishanteringen med stöd av kommundirektören och kommunens krisstab. Samordning kan vid behov även utövas av Kommunstyrelsens ordförande.
Nivå 2	Allvarlig händelse	Se ovan Mycket allvarlig händelse	Berörd förvaltningschef leder och ansvarar för krishanteringen med stöd av krisstaben.
Nivå 1	Störning	Händelsen är av en sådan art att om den förvärras riskerar den att bli en allvarlig eller mycket allvarlig händelse.	Berörd förvaltning, eventuellt i samråd med kommunens krisstab.

Exempel på händelser

Nivå	Exempel på händelser med koppling till Eslov
Nivå 4	Flodvågskatastrofen, Thailand Stormen Gudrun
Nivå 3	Brand, Norrevångskolan Brand, Norrevångshallen
Nivå 2	Stora bränder Omfattande avbrott i dricksvattenförsörjning Händelser med omkomna och skadade Sjukdomsutbrott t ex pandemisk influensa
Nivå 1	Evakueringar Mycket snö, vädervarningar Händelser med omkomna och skadade Anlagda bränder/omfattande skadegörelse

Viktiga telefonnummer

SOS Alarm	112	
Polis	112	Ej nöd, 114 14
Ambulans	112	
Brandkår	112	
Skånes universitetssjukhus Lund, växel	046-17 10 00	Getingevägen 4, 221 85 Lund
Skånes universitetssjukhus Malmö, växel	040-33 10 00	S Förstadsgatan 101 205 02 Malmö
Brahehälsan Eslöv	0413-54 58 40	Kvarngatan 8 241 39 Eslöv
Brahehälsan Löberöd	0413-54 58 40	Storgatan 27 241 62 Eslöv
Vårdcentral Tåbelund	0413-35 12 00	Solvägen 33 241 36 Eslöv
Vårdcentral Kärråkra	0413-35 10 00	Trollenäsvägen 2 241 35 Eslöv
Helgmottagning Eslöv	0413-35 12 52	Solvägen 33 241 36 Eslöv (Vårdcentralen Tåbelund)
Akutmottagningen Lund, växel	046-17 10 00	
Giftinformationscentralen	010-456 67 00	
Tolkförmedlingen Eslöv	0413-620 20	0413-621 09
Feelgood företagshälsovård	046-16 56 60	
Höörs kommun	0413-280 00	
POSOM-grupp, Höör	0413-284 12	
Hörby kommun	0415-37 80 00	
Svenska kyrkan, Eslöv, pastorsexpeditionen	0413-34 70 00	
Svenska kyrkan, Höör, pastorsexpeditionen	0413-220 95	
Svenska kyrkan, Hörby, pastorsexpeditionen	0415-175 50	

Om olyckan är framme och du är på plats

- Skapa dig en bild av olyckans omfattning
- Utrym eventuellt det drabbade området
Exempelvis klassrummet, korridoren, bussen, bilen etc
- Larma
Exempelvis via SOS telefon 112 eller via rektorsexpeditionen, utomlands via SOS
International telefon
00-45-70 10 50 50
- Ta hand om skadade
- Varna
Exempelvis vid trafikolycka
- Informera någon ur krisledningsgruppen
 - Vad har hänt?
 - Vilka är inblandade?
 - Har några skadats, omkommit? Vilka?
 - Var har de transporterats?
 - Vem är informationsansvarig på olycksplatsen?

Vid händelse, ring något av nedanstående nummer:

Kristina Buhre, rektor
Edward Jensinger, avdelningschef

0413-623 12, 0722-42 62 15
0413-623 88, 0708-76 67 63

Om brand utbryter

- Rädda
- Varna
- Larma 112
- Släck

Vid utrymning

- Vid larm lämnar studerande och lärare klassrummet och samlas enligt anvisningar för respektive skolenhet.
- Läraren räknar studerande och rapporterar till rektor eller motsvarande, som prickar av klasserna.
- Studerande och lärare stannar kvar på återsamlingsplatsen tills de får andra direktiv.

Vid händelse, ring något av nedanstående nummer:

Kristina Buhre, rektor
Edward Jensinger, avdelningschef

0413-623 12, 0722-42 62 15
0413-623 88, 0708-76 67 63

Exempel på checklista för Krisgrupp vid allvarlig händelse

Strategi

Omtanke skapar trygghet. Fakta och god information är viktigt. Ge utrymme till samtal för krisbearbetning.

Det operativa ansvaret åvilar: **Rektor**

Se vidare larmlista (Krisledningsgruppen) samt resurslista (resurspersoner).

Krisledningslokal/plats: ”Styrhytten”, Vuxenutbildningen, vån 2.

Vid plötslig eller omfattande olyckshändelse som orsakar svår skada eller dödsfall på eller utanför arbetet, svår eller dödlig sjukdom, våld, hot om våld, sexuellt brott eller vid självmord, kontakta omedelbart Krisledningsgruppen.

Dag 1:

- Ring 112, operativt ansvarig
- Ring kommunens växel, därefter enligt larmlista (Krisledningsgruppen)
- Samla krisgrupp, informera GoV:s ledning
- Ta fram fakta om händelsen och planera för externa resurser
- Planera för ett första stöd på olycksplatsen, sjukhus
- Se till att personal
 - Får tidig kontakt med anhöriga
 - Ser till så att drabbade inte är ensamma första dygnet
 - Ger extra stöd till de värst drabbade
 - Är stöd i kontakt med myndighet
 - Ger information till övrig personal
 - Planerar för eventuell mat och/eller dryck

Dag 2:

- Samla personal för gemensam genomgång av händelsen
- Kondoleans
- Planering för arbetsrutiner, kontorsrum, dator

Inom första veckan:

- Uppföljning med familj
- Individuellt stöd, krissamtal

Inom 14 dagar:

- Juridiskt stöd, försäkringar
- Arbetsplanering, rehabilitering
- Planera för eventuell minneshögtid, begravning

Inom 3-5 veckor:

- Uppföljning med drabbad arbetsgrupp

Inom 6 månader:

- Utvärdering av krisuppdrag och övriga åtgärder
- Utvärdering av säkerhetsfrågor
- Vad kan vi lära oss av händelsen och krisarbetet?

Årsdagar – planera för minneshögtid

Uppgifter i samband med resor

Med resa avses av skolan organiserad och genomförd gruppresor.

Följande uppgifter lämnas till respektive rektorsexpedition 2 dagar före avresa:

Avresetid och dag:

Beräknad återkomst:

Resmål:

Resväg:

Reseledare:

.....

Vederbörande reseledares mobilnummer:

Transportföretag eller egen bil:

Transportföretag telefonnummer:

Kontaktperson vid resmål/etappmål:

Resmål (hotell) telefonnummer:

Deltagare:

Enligt bifogad lista.

Eventuella ändringar meddelas till expeditionen, tel 0413-621 11 eller receptionen, tel 0413-623 97 på avresedagen!

Anvisning för resor – Vuxenutbildningen

Dessa anvisningar gäller alla resor, oavsett resans omfattning i tid.

Reseledare skall...

- före avfärd från skolan lämna en verifierad lista till expeditionen över vilka passagerare som *faktiskt* följer med i bussen, eller annat aktuellt fordon, samt lämna in resplan på blanketten **Uppgifter i samband med resor**.
- alltid medföra skolans telefon- och faxnummer.
- alltid medföra mobiltelefon (ange aktuellt nummer på blanketten **Uppgifter i samband med resor**).
- medföra förbandsväska. 1 st finns i skåpet i receptionen och en finns på vaktmästeriet. Väskan återlämnas där den lånades, efter resan. Meddela om något behöver fyllas på efter användning.
- vid utlandsresa, i god tid, meddela rektor att försäkring ska tecknas. Rektor vidarebefordrar sedan detta till förvaltningsekonomen.
- till expeditionen, före avresan, lämna telefonnummer till hotell eller någon kontaktperson på aktuella platser.

Om något händer gäller följande telefonnummer:

SOS	112
SOS från utlandet	00-45-701 050 50
Dagtid:	
Kristina Buhre, rektor	0413-623 12, 0722-42 62 15
Receptionen	0413-621 21
Kvällstid:	Mobil:
Kristina Buhre, rektor	0722-42 62 15, 070-3545029
Resurspersoner:	
Edward Jensinger, avdelningschef	0708-76 67 63
Jörgen Larsson, förvaltningschef	0705-30 08 61

Olycka med personskador/dödsfall i samband med studieresa

Åtgärd	Vem?	När?	Hur?
Meddela rektor eller expedition	Ansvarig lärare	Omgående	Meddela vad som hänt. Lämna uppgift hur vi kan hålla oss informerade – namn och telefonnummer
Krisledningsgruppen samlas i Styrhytten	Rektor	Omgående	Telefonkedja
Tidplan för återsamling upprättas	Rektor		
Kontakt med hemmet/hemmen genom hembesök. OBS! Vid delad familj, ring alltid närmast anhörig!	Någon ur krisledningsgruppen	Snarast	Kontrollera först att polis/sjukhus har gjort detta. Skolan skall inte vara först!
Upprätta jourrum	Krisledningsgruppen	Snarast	Styrhytten. Telefonnummer lämnas till receptionen
Information till all personal ges vid två tillfällen	Rektor	Snarast	I personalrummet
Information till elever och studerande	Undervisande lärare och någon ur personalen	Snarast	I klassrummet
Flaggning på halv stång	Vaktmästaren	Omgående efter att alla fått information	Även i samband med begravningsgudstjänsten
Förtäring	Köket/cafét		Samling i konferensrum. Vid större samlingar ges möjlighet att hämta fika. Skolan står för kostnaden.
Tidplan för återsamling upprättas	Rektor		
Ta emot frågor från anhöriga	Krisledningsgruppen	Fortlöpande	Samtal kopplas till krisledningsgruppens jourrum
Ta emot frågor från pressen	Förvaltningschef	Bestämda tider. Tid anges.	Pressrum upprättas i konferensrum, vån 1.
Samling av de klasser som berörts av olyckan	Lärare och representant från krisledningsgruppen		Samling klassvis. FAKTA-känslor, tyst minut.

Krisplan Vuxenutbildning och Yrkehögskola, reviderad 2023-07-18

Rum för stillhet (vid dödsfall)	Krisledningsgruppen (lådan)	Omgående, efter att alla fått information	Konferensrum
Stöd till studenter och anhöriga, fortlöpande	Krisledningsgruppen		Jourrum och rum för stillhet
Ceremoni. Tidpunkt och plats informeras via rektor/klass- föreståndare	Skolprästen		Rum väljs efter behov
Uppföljning i klassen/ klasserna	Krisledningsgruppen /klassföreståndare	Fortlöpande	Håll kontakt. Var uppmärksam på stämningen i klassen. Krisledningsgruppen tillgänglig.
Information till studenter inför begravning	Skolpräst	Någon dag före begravnings gudstjänst	
Uppföljning/ utvärdering	Krisledningsgruppen	Efter någon vecka	Gå igenom vidtagna åtgärder. Fortsatt planering. Ev möjlighet till debriefing.

Svår olycka med personskador/dödsfall under skoltid

Åtgärd	Vem?	När?	Hur?
Larma 112	Personal på olycksplatsen	Omgående	
Meddela rektor eller expedition	Personal på olycksplatsen	Omgående	
Krisledningsgruppen och rektor samlas i Styrhytten	Rektor	Omgående	Telefonkedja
Undersöka olyckans omfattning	Rektor	Omgående	Samla berörda lärare för rapportering om skadade och/eller saknade
Kontakt med hemmet/hemmen genom hembesök. OBS! Vid delad familj, ring <i>alltid</i> närmast anhörig	Några ur krisledningsgruppen	Snarast	Kontrollera först att polis/sjukhus har gjort detta. Skolan skall <i>inte</i> vara först!
Tidsplan för återsamling upprättas	Rektor		
Upprätta jourrum	Krisledningsgruppen	Snarast	Rektorexpeditionen. Telefonnr lämnas till växeln
Ta hand om chockade studerande och personal	Krisledningsgruppen	Omgående	Ingen, som visat tecken på chocktillstånd, släpps hem ensam!
Förtäring	Köket/caféet		Samling i konferensrum. Vid större samlingar ges möjlighet att hämta fika. Skolan står för kostnaden.
Information till personal, ges vid två tillfällen	Rektor	Snarast/senare	I personalrummet
Information till studerande och elever	Undervisande lärare och någon ur personalen	Snarast	I klassrummet
Flaggning på halvstång vid dödsfall	Vaktmästeriet	Omgående, när alla fått informationen	Även i samband med begravningsgudstjänsten
Ta emot frågor från anhöriga	Krisledningsgruppen	Fortlöpande	Samtal kopplas till krisledningsgruppens jourrum
Ta emot frågor från pressen	Avdelningschef	Bestämda tider. Tid anges	Pressrum upprättas. Konferensrummet, vån 1
Samling av de klasser som berörts av olyckan	Lärare och representant från krisledningsgruppen		Samling klassvis. FAKTA-känslor – tyst minut
Rum för stillhet (vid dödsfall)	Krisledningsgruppen (lådan)	Omgående, när alla fått informationen	Konferensrum
Stöd till studenter och anhöriga	Krisledningsgruppen		Jourrum och rum för stillhet, liten lektionssal
Ceremoni. Tidpunkt och plats informeras via rektor	Skolprästen		Rum väljs efter behov
Uppföljning i klassen/klasserna	Krisledningsgruppen/ Klassföreståndare	Fortlöpande	Håll kontakt. Var uppmärksam på

Krisplan Vuxenutbildning och Yrkeshögskola, reviderad 2023-07-18

			stämningen i klassen. Krisledningsgruppen tillgänglig
Information till studenter inför begravning	Skolpräst	Någon dag före begravningsgudstjänsten	
Uppföljning/utvärdering	Krisledningsgruppen	Efter någon vecka	Gå igenom vidtagna åtgärder. Fortsatt planering. Ev möjlighet till debriefing

Dödsfall bland skolans studenter (olycka/sjukdom utanför skoltid)

Åtgärd	Vem?	När?	Hur?
Informera rektor/expedition	Personal som får information	Omgående	
Krisledningsgruppen, rektor samt lärare samlas i styrhytten	Rektor	Före skoltid	Telefonkedja
Tidsplan för återsamling upprättas	Rektor		
Kontakt med hemmet/hemmen genom hembesök. OBS! Vid delad familj, ring alltid närmast anhörig	Någon ur krisledningsgruppen	Snarast	Kontrollera först att polis/sjukhus har gjort detta. Skolan ska inte vara först!
Information till klassen/klasserna	Personal och ev representant från krisledningsgruppen	Första lektionen	FAKTA-känslor – tyst minut
Information till personal, ges vid två tillfällen	Rektor	I personalrummet snarast/senare	I personalrummet. Viktigt att alla samlas för information och för att förhindra ryktesspridning
Upprätta jourrum	Krisledningsgruppen	Snarast	Styrhytten. Telefonnr lämnas till receptionen
Förtäring	Köket/caféet		Samling i konferensrum. Vid större samlingar ges möjlighet att hämta fika. Skolan står för kostnaden
Rum för stillhet	Krisledningsgruppen (lådan)	Omgående, när alla fått information	Rum väljs efter behov
Flaggning på halv stång	Vaktmästeri	Omgående, när alla fått information	Även i samband med begravningsgudstjänsten
Ceremoni. Tidpunkt och plats informeras via rektor	Skolpräst		I samråd med studenterna. Rum väljs efter behov.
Uppföljning i klassen	Krisledningsgruppen/ Klassföreståndare	Fortlöpande	Håll kontakt. Var uppmärksam på stämningen i klassen. Krisledningsgruppen tillgänglig
Uppföljning av hembesök/ Kontakt	Krisledningsgruppen		Värdera utifrån tidigare kontakt
Uppföljning/utvärdering	Krisledningsgruppen	Efter någon vecka	Gå igenom vidtagna åtgärder. Fortsatt planering. Ev möjlighet till debriefing

Dödsfall, bland skolans studenter, orsakat av våldsgärning

Åtgärd	Vem?	När?	Hur?
Informera rektor/expedition	Samtlig personal	Omgående	
Krisledningsgruppen samt all övrig personal samlas i personalrummet	Rektor	Före skoltid	Telefonkedja
Tid för återsamling upprättas	Rektor		
Kontakt med hemmet/hemmen genom hembesök. OBS! Vid delad familj, ring alltid närmast anhörig	Någon ur krisledningsgruppen	Snarast, helst samma dag	Kontrollera först att polis/sjukhus har gjort detta. Skolan skall inte vara först!
Information till klassen/klasserna	Rektor och ev representant från krisledningsgruppen	Första lektionen	FAKTA-känslor – tyst minut
Information till all personal vid flera tillfällen. Ev medverkan av polis	Rektor	I personalrummet snarast möjligt	Viktigt att alla samlas för information och för att förhindra ryktesspridning
Upprätta jourrum	Krisledningsgruppen	Snarast	Styrhytten Telefonnr lämnas till receptionen
Förtäring	Köket/cafét		Samling i konferensrum. Vid större samlingar ges möjlighet att hämta fika. Skolan står för kostnaden
Rum för stillhet	Krisledningsgruppen (lådan)	Omgående, när alla fått information	Liten lektionssal
Flaggning på halv stång	Vaktmästeri	Omgående, när alla fått information	Även i samband med begravningsgudstjänst
Manifestation	Ansvarig chef	Snarast	Frivilligt deltagande av elever och personal. Manifestationen anpassas till det inträffade
Ceremoni. Tidpunkt och plats informeras via rektor	Skolpräst		I samråd med klassen. Rum väljs efter behov
Uppföljning i klassen/ Klasserna	Krisledningsgruppen/ klassföreståndare	Fortlöpande	Håll kontakt. Var uppmärksam på stämningen i klassen. Krisledningsgruppen tillgänglig
Uppföljning/utvärdering	Krisledningsgruppen	Efter någon vecka	Gå igenom vidtagna åtgärder. Fortsatt planering. Ev möjlighet till debriefing.

Dödsfall bland skolans personal

Åtgärd	Vem?	När?	Hur?
Informera rektor	Personal som får informationen informerar rektor	Omgående	
Bekräfta uppgifter	Krisledningsgrupp	Omgående	
Krisledningsgruppen samlas		Omgående	Telefonkedja
Information till all personal	Rektor	Snarast	
Information och stöd till studerande	Ansvarig lärare/någon ur Krisledningsgruppen	Snarast	
Upprätta jourrum	Krisledningsgruppen	Snarast	Styrhytten. Telefonnr lämnas till receptionen
Tidsplan för återsamling	Rektor	Snarast	
Flaggning på halv stång	Vaktmästeri	När anhöriga är meddelade	Efter bekräftelse av anhöriga. Även på begravningsdagen.
Ta emot frågor från anhöriga och kunna vara ett stöd efter behov	Rektor	Över tiden	
Uppföljning/utvärdering	Rektor	Efter någon vecka	Gå igenom vidtagna åtgärder. Fortsatt planering. Ev möjlighet till debriefing

Krisreaktioner

Här beskrivs **chockfasen** och **reaktionsfasen** samt **kroppsliga reaktioner** vid traumatiska situationer. Bearbetningsfasen och nyorienteringsfasen beskrivs inte, eftersom de inte tillhör akutskedet.

CHOCKFASEN varar från ett kort ögonblick till några dygn (under och omedelbart efter en traumatisk händelse eller besked om någon svår händelse).

- chockfasen kommer ofta efter en kortvarig och intensivt smärtsam reaktion på det inträffade
- en känsla av överklighet – som en dröm, som på film
- emotionell okänslighet – bedövad, apatisk *eller* förtvivlan – höga rop, gråt och skrik, stark rastlöshet
- i enstaka fall, extrem hämning eller extrem excitation – personen blir svårkontaktad, har grumlat medvetande, aggressiv
- ändrad tidsuppfattning
- ångest och fysiologiska stressreaktioner, hjärklappning, yrsel, torr i munnen, skakningar, upplevelse av andnöd
- nersatt förmåga att ta till sig och bearbeta information – besked och förklaringar förstås inte eller missuppfattas
- Ett allmänt gott omhändertagande, **stanna hos personen**, ev ge något att dricka, ev filt om axlar, ev hålla om

REAKTIONSFASEN varar ca 4-6 veckor, bör inte vara längre än ett par månader.

Reaktionsfasen börjar då den drabbade inser intellektuellt vad som hänt och börjar reagera känslomässigt

- svårt att skilja mellan verklighet och överklighet
- inträngande föreställningar
 - minnen/tankar
 - sinnesupplevelser (lukt, känsel, smak)
- sömnsvårigheter
 - insomningsbesvär och/eller plötsligt uppvaknande
- koncentrationssvårigheter och/eller minnesluckor
- ångest
 - nya olyckor
 - bestämda situationer
 - allmänna orostillstånd
- sorg
 - längtan
 - protest
 - smärta
 - depression
- skuldkänslor
 - att ha överlevt
 - egna reaktioner
 - ouppgjorda förhållanden
 - projektion av skuldkänslor
- aggressioner
 - mot den döde, mot händelsen
 - mot den korrigerande, mot hjälparna
 - mot – om det finns någon skyldig
- isolering
 - tillbakadragenhet eller mekaniskt välfungerande
 - förnekande av känslor
- svikt i rutiner
 - beteende

- arbete

KROPPSLIGA REAKTIONER VID KRISER

- ytlig, snabb andning
- hjärtklappning och hög puls, bröstsmärtor
- muskelspänningar, darrningar, skakningar
- kraftiga svettningar
- urinträngningar
- magont, aptitlöshet, illamående, ev kräkningar, ev diarré
- yrsel, matthet, svimfärdighet
- sömnsvårigheter

Rutiner vid flaggning på halv stång och PM landssorg

- flaggning på halv stång utförs av vaktmästeriet
- flaggningen genomförs när **alla berörda** fått information
- flaggning på halv/hel stång genomförs även i samband med begravningsgudstjänsten
- rektor informerar förvaltningen om att flaggning sker och skälet för detta
- förvaltningschef informerar organisationen

Krislådan – Vuxenutbildningen i Eslöv

- Vas för blommor (gärna efter säsong och i varma färger)
- Ramar
- Ljusstakar
- Ljus, tändstickor
- Duk
- Näsdukar
- Kasset-/CD-spelare (finns hos vaktmästare)
- Kassetband, CD
- Kondoleansbok, penna
- Förteckning över litteratur
- Dikter och andra texter
- Bibel/Koran
- Psalmbok
- Folder över sorgereaktioner
- Hänvisningsskyltar
 - press
 - rum för stillhet
 - anhöriga
 - samtal pågår
 - krisledningsgrupp
- Tejp
- OBS! Glöm ej foto, i samråd med anhöriga

Lådan förvaras i Styrhytten
Ansvarig: Anette Jaha

Till eftertanke

Om jag vill lyckas med att föra en människa mot ett bestämt mål,
måste jag finna henne där hon är och börja just där.

Den som inte kan det lurar sig själv, när han tror att han kan hjälpa andra.
För att hjälpa någon måste jag visserligen förstå mer än vad han själv gör,
men först och främst förstå det han förstår.

Om jag inte kan det, så hjälper det inte att jag kan och vet mera.
Vill jag ändå visa hur mycket jag kan, så beror det på att jag är fåfäng och högmodig och
egentligen vill bli beundrad av den andre i stället för att hjälpa honom.

All äkta hjälpsamhet börjar med ödmjukhet inför den jag vill hjälpa,
och därmed måste jag förstå att detta med att hjälpa inte är en vilja att härska utan en vilja att
tjäna.

Kan jag inte detta, så kan jag inte heller hjälpa någon.

Sören Kirkegaard

En sång om frihet

Det finns ett hav, som ingen ser,
det finns en grav, där ingen dör,
det finns en sol, som ej går ner,
det finns en strand i varje själ.

Och om du vill ditt väl förstå,
och vara fri, när molnen gå,
så bygg en värld att leva i –
nu gäller det ditt liv, ditt eget liv!

Det finns en värld, som ej förgår,
det finns ett brev, som ingen läst,
det finns en vind, som allt förstår,
det finns en frihet utan sår.

Bo Setterlind

Förslag på litteratur som kan ge tröst vid personliga kriser

Listan kan komma att utökas eller ändras på annat sätt efterhand.

Poesi:

- **Psalm 23,**
ur Psaltaren, Bibeln: Herren är min herde, mig skall intet fattas...
- **Psalmboken,**
många bra dikter tonsatta
- **Karl Vennberg,**
 - Döden är bara ränseln..., ur Requiem, ur diktsamlingen *Halmfackla*
Finns även i *Dikter för vår egen tid*, Sv.Instm samt i *Århundredets ordmusik*, sid 200, Sv.Inst
 - När du i detta mörker
 - Avsked, ur diktsamlingen *Fiskefärd*
- **Pär Lagerkvist,**
 - En gång skall du..., ur *Århundredets ordmusik*, sid 120, Sv.Inst
- **Erik Lindgren,**
 - Arioso, ur Sviter, *Dikter för vår tid*, sid 23
- **Werner Aspenström,**
 - Du och jag och världen, *Århundredets ordmusik*, Sv.Inst
- **Bo Setterlind,**
 - Döden tänkte jag mig så, ur diktsamlingen *Stryk molnet från din panna*, sid 41
 - Ingen är ensam, sid 231
 - Möte vid elden, sid 250
 - Idag har jag hälsat på Döden
 - Vid vägens slut, sid 129
 - Någon du känner, sid 101
- **Ylva Eggehorn,**
 - Var inte rädd m fl dikter ur diktsamlingen *Jesus älskar dig*
- **Arne H Lindgren,**
 - Blå vila, sid 11, ur *Det blå rummet* (Liten bok från Libris)

- **Birger Sjöberg,**
 - Trodde min broder rätt..., ur diktsamlingen *Kriser och Kransar*
Beskriver dödsögonblicket som ett uppvaknande till en luftig färg över ångar
- **Reidar Ekner,**
 - Till ett barn, ur *Efter flera tusen rad*
Om ett barns död – ändå livsbejakande och glädjefylld. Finns i *Den nyaste ordmusiken*, antologi av Göran Hassler, Sv.Inst
- **Jan Mårtensson,**
 - Ett människoliv, ur diktsamlingen *Så länge ljuset räcker*
Finns i ant. *Äldre böcker*, sid 120, Sv.Inst samt *Sjuka i böcker*, avsnittet Inför döden, flera bra dikter. Sv.Inst (Reidar Ekner m fl)

Prosa:

- **Astrid Lindgren,**
 - Bröderna Lejonhjärta
Bröderna Jonatan och Skorpan dör med några månaders mellanrum. Då de dör upplever de ljuset och kommer till Nangijala.
- **Peter Örn,**
 - Ingen anledning till oro
Om hur sorgen efter en nära vän reser frågor om döden, om Gud och om livets mening. Vännen dog i en trafikolycka
- **Annika Hagström,**
 - Bro över djupa vatten
- **Dorrit Fredriksen,**
 - Lennart dog ung, Sv.Inst
- **Katarina C:dotter Hedenquist,**
 - För livet, Sv.Inst
Om en 15-årig flicka som i det längsta kämpar för livet mot sin leukemi
- **Gunnel Beckman,**
 - Våren då allting hände
Ungdomsroman om bl a gemenskapen med farmor och saknaden när hon dör
- **Cyndee Peters,**
 - Timme för timme, dag för dag
Om sorg och saknad efter både makens och moderns bortgång
- **Niklas Rådström,**
 - Månen vet inte, Sv.Inst

Farmor blir allt äldre och dör till sist. Men hemligheterna de delar binder dem ändå samman.

- **Peter Noll,**
 - Den utmätta tiden
- **Jaqueline Bratt,**
 - Felicia
- **Peter Pohl,**
 - Jag saknar dig – jag saknar dig
Tina 14 år, hennes tvillingsysters död)
- **Sven Wernström,**
 - Tuffingarna
Ungdomsvåld
- **Pia Garde,**
 - Jag har just sett en människa dö.
Reportage från S:t Christopher's Hospice i London
- **Jan Mårtensson**
 - Sista tiden med morfar
Äldre i böcker. Antologi på Sv.Inst

Facklitteratur:

- **Elisabeth Kübler-Ross,**
 - Om barn och döden
 - Döden är livsviktig
- **A Dyregrov,**
 - Barn i sorg (1990), Studentlitteratur
 - Barn och trauma (1997), Studentlitteratur

ERFARENHETER

Fd studerande avlider

Om elevens fd klass går kvar informeras denna av någon ur krisledningsgruppen. Klassföreståndare/mentor eller motsvarande närvarar.

Olyckstillbud/olycka utanför skoltid

Det är viktigt att klassföreståndaren/mentorn eller motsvarande blir informerad. Krisledningsgruppen ansvarar.

Efter samtal med hemmet viktigt att krisledningsgruppen samlas för en information.

Viktigt att minnesbordet hålls fräscht och tas bort efter lämplig tid (OBS! begravningsdagen). Vaktmästaren på respektive skola i samverkan med krisledningsgruppen är ansvarig.

Tsunamikatastrofen

Det är värdefullt och viktigt att samla information och att gå ut med denna vid lämpligt tillfälle.

Vår strategi hur vi skulle bemöta eleverna och de studerande när skolan startade och informationen till lärarna om strategin var genomtänkt.

Beslut om vem som hade ansvar för kontakterna med pressen (hos förvaltningschefen).

Handlingsplan för att förebygga och hantera situationer med våld, hot om våld och trakasserier inom Vuxenutbildningsenheten

För vuxenutbildningens verksamhet gäller det kommunövergripande dokumentet "Rutiner för att hantera situationer med våld, hot om våld och trakasserier", se bilaga. Denna handlingsplan kompletterar de kommunövergripande rutinerna.

Förebyggande åtgärder

På arbetsplatsträffar ska diskussion kring händelser, hotbilder, klimat mellan medarbetare och trakasserier utifrån vara en stående punkt. Avsikten är att definiera risker.

Återkommande samtal om normer och värderingar ska ske.

Översyn sker av skalskyddet och eventuella åtgärder vidtas för att minska andelen obehöriga som vistas i lokalerna.

Fortbildning av all personal ska ske avseende såväl samhälls- som individperspektivet på våld och hot i arbetsmiljön.

Huvudregel om du blir vittne till en hot- eller våldssituation:

- Ingrip inte fysiskt
- Skaffa hjälp (exempelvis Polisen via telefon 112)
- Om möjligt: Försök avstyra verbalt
- Kontakta omedelbart någon i krisledningsgruppen.

Aktiva åtgärder i anslutning till akut hot- eller våldshändelse

- Den som utsatts för våld och/eller hot om våld omhändertas och ges stöd av den personal som fysiskt befinner sig närmast den drabbade.
- Personalansvarig chef/rektor kontaktas och underrättas om vad som hänt.

- Ordna så att någon följer med om den drabbade behöver uppsöka vårdcentral eller sjukhus.
- Närmast anhörig kontaktas till elev med utvecklingsstörning.
- Krisledningsgruppen samlas för att ta ställning till fortsatta åtgärder avseende bl a hur personalgrupp och elever/studerande ska informeras om händelsen och vilken extern hjälp som behövs t ex från företagshälsovården.
- Skyddsombudet informeras.
- Den som är utsatt för brott gör polisanmälan om det bedöms nödvändigt. Utgångspunkten är att våldshandlingar eller uttalade hot om våldshandlingar ska polisanmälas.
- Personalansvarig chef/rektor tar ställning till eventuella disciplinära åtgärder.
- Rektorn ansvarar för att allvarlig personskada och tillbud som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa anmäls till Arbetsmiljöverket så snart som möjligt.
- Vid skada ska alltid en anmälan om arbetsskada göras. Rektorn ansvarar för att anmälan görs.
- Vid tillbud ska alltid en intern anmälan göras. Rektorn ansvarar för att anmälan görs.

Uppföljning

Händelsen följs upp under personalansvarig chefs/rektors ansvar vad gäller:

- situationen för de som är inblandade
- rutiner för hantering av hot och våld samt
- möjlighet att förebygga upprepning.

Kontaktperson för handlingsplanen, dess innehåll tillämpning

Rektor

Revidering

Handlingsplanen ska årligen granskas och eventuellt revideras.

Bilaga

Rutiner för att hantera situationer med våld, hot om våld och trakasserier